

Ochrona środowiska w 2021 r.

30.06.2022 r.

9,3%

Wzrost ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie w porównaniu do roku poprzedniego

W 2021 r. odnotowano wzrost poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej¹ i ludności o ok. 7% w porównaniu do roku poprzedniego, zwiększyła się ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych o ok. 6%, nastąpiła redukcja emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza o 2%, odnotowano natomiast wzrost wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych o ok. 13%. Zmniejszyła się o 1% ilość wytworzonych odpadów.

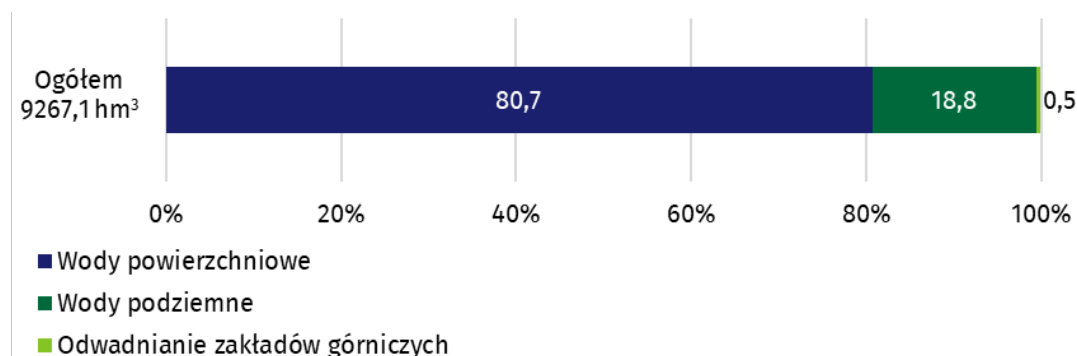
Woda i Ścieki

Pobór i zużycie wody

W 2021 r. odnotowano wzrost poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności o ok. 7% w porównaniu do poprzedniego roku (z 8,7 km³ do 9,3 km³). Największy udział w poborze wody (ok. 68%), przypadał na cele produkcyjne (6,3 km³, wobec 5,9 km³ w 2020 r.). Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych wzrósł o ok. 5% i wyniósł ponad 0,8 km³, natomiast na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej wzrósł o 7% w stosunku do roku 2020 i wyniósł ok. 2,1 km³.

Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej w wodę są wody powierzchniowe. Ich pobór w 2021 r. wyniósł 7,5 km³ i pokrył 81% potrzeb. Wody powierzchniowe wykorzystywane były głównie do celów produkcyjnych w przemyśle. Pobór wód podziemnych wyniósł 1,7 km³ i utrzymał się na poziomie z 2020 roku.

Wykres 1. Struktura poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru w 2021 r.

W 2021 r. zużycie wody wynosiło 8,8 km³, co stanowiło ok. 106% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku. Analogicznie jak w latach poprzednich, największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł 72% (6,4 km³). Zużycie wody w rybactwie stanowiło ok. 10% (0,8 km³) całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej. Zużycie wody przez sektor komunalny, w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 1,6 km³ (ok. 19%). W 2021 r. zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych było zbliżone do roku ubiegłego i wyniosło 1,3 km³.

Ścieki

W 2021 r. ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła ok. 2,3 km³,

W 2021 r. pobór wody wyniósł 9,3 km³

W 2021 r. zużyto 8,8 km³ wody (106% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku)

Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2021 r. wyniosła 124,3 hm³

¹ Bez rolnictwa i leśnictwa

natomiast ilość ścieków nieoczyszczanych 0,1 km³. Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów osiągnęła wartość 1,17 km³, co stanowi 55% ścieków oczyszczanych, natomiast ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie wyniosła 0,49 km³ (23% ścieków poddanych procesom oczyszczania). Część ścieków wymagających oczyszczenia (ok. 6%) nie została poddana procesom oczyszczania. Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2021 r. wyniosła 124,3 hm³, wobec 124,5 hm³ w roku poprzednim.

W 2021 r. odnotowano spadek liczby oczyszczalni przemysłowych (z 876 w 2020 r. do 851 w 2021 r.). Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych (3 276) spadła w stosunku do roku ubiegłego (3 281). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2021 r. wynosił 75%, przy czym w miastach wynosił ok. 95%, zaś na wsiach 46%.

Nieczystości ciekłe

W związku z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą kanalizacyjną, część mieszkańców nadal korzystała z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków. W 2021 r. liczba zbiorników bezodpływowych, podobnie jak w roku poprzednim, wyniosła 2,1 mln. Ilość nieczystości ciekłych odebranych i dostarczonych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych wyniosła 37,6 hm³ wobec 36,7 hm³ w 2020 r.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Wielkość emisji pyłów w 2021 r. z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, tj. z zakładów o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza (1 841 zakładów) wyniosła ok. 22 tys. ton i zmniejszyła się o 2% w stosunku do ubiegłego roku. Emisja pyłów pochodziła głównie z procesów spalania paliw (54% emisji pyłów z zakładów szczególnie uciążliwych). Głównymi źródłami emisji było przetwórstwo przemysłowe (51%) oraz jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (39%).

W 2021 r. emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ukształtowała się na poziomie ok. 210 mln ton i wzrosła w stosunku do 2020 r. o ok. 13%. Ponad 99% tej emisji stanowił dwutlenek węgla oraz po 0,1% – dwutlenek siarki, tlenek węgla i tlenki azotu. Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (ponad 70%) oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego (28%).

W 2021 r. liczba zbiorników bezodpływowych wyniosła 2,1 mln

W 2021 r. odnotowano spadek wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych o 2% w porównaniu do poprzedniego roku

W 2021 r. nastąpił wzrost ilości wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych o ok. 13% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 1. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

Wyszczególnienie	2020	2021
Liczba zakładów	1 856	1 841
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:		
pyłowych	22,6	22,2
w tym ze spalania paliw	12,3	12,0
gazowych	186 155,8	209 490,2
w tym dwutlenek węgla	185 028,7	208 385,8
dwutlenek siarki	181,3	180,9
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	169,6	179,7
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %		
pyłowych	99,9	99,9
gazowych (bez dwutlenku węgla)	70,4	73,5

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2021 r. zatrzymano 18,9 mln ton (99,9%) pyłów i 3,1 mln ton (73,5%) gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w 2021 r. dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych wynosiły: 92,8% dla dwutlenku siarki, 76,4% dla węglowodorów, 46,4% dla tlenków azotu, 37,8% dla tlenku węgla, 44,9% dla innych

zanieczyszczeń (głównie amoniaku, dwusiarczku węgla, fluoru, siarkowodoru, związków chłoroorganicznych).

Ochrona przyrody i krajobrazu

Polska zaliczana jest do grupy państw europejskich o dużej różnorodności biologicznej, zarówno pod względem liczby gatunków, jak i walorów środowiskowych. Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody (łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach tych obszarów) w końcu 2021 r. wynosiła ponad 10,1 mln ha, co stanowiło, podobnie jak w 2020 roku, 32,3% powierzchni kraju.

Wskaźnik powierzchni obszarów prawnie chronionych przypadającej na jednego mieszkańca wyniósł 2 655 m², wobec 2 641 m² w 2020 r.

W 2021 r. powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona stanowiła 32,3% powierzchni kraju

Tablica 2. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba obiektów	Powierzchnia ogółem			
		w tys. ha	w odsetkach	w % powierzchni ogólnej kraju	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	10 878	10 109,1	100,0	32,3	2 654,7
Parki narodowe	23	315,1	3,1	1,0	82,8
Rezerваты przyrody	1 506	171,0	1,7	0,5	44,9
Parki krajobrazowe ^a	126	2 521,2	24,9	8,1	662,1
Obszary chronionego krajobrazu ^a	389	6 927,5	68,5	22,2	1 819,2
Użytki ekologiczne	8 323	55,2	0,5	0,2	14,5
Stanowiska dokumentacyjne	182	1,0	0,0	0,0	0,3
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	329	118,1	1,2	0,4	31,0

a Bez rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

W końcu 2021 r. zarejestrowano 35 043 pomniki przyrody, co stanowi wzrost o 145 obiektów względem 2020 r.

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej służą, oprócz form ochrony przyrody, tereny zieleni. W 2021 r. powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych wyniosła 24,4 tys. ha, zaś zieleńców 12,6 tys. ha, co stanowi wzrost powierzchni parków o 0,5 tys. ha i powierzchni zieleńców o 0,1 tys. ha względem 2020 r.

Odpady

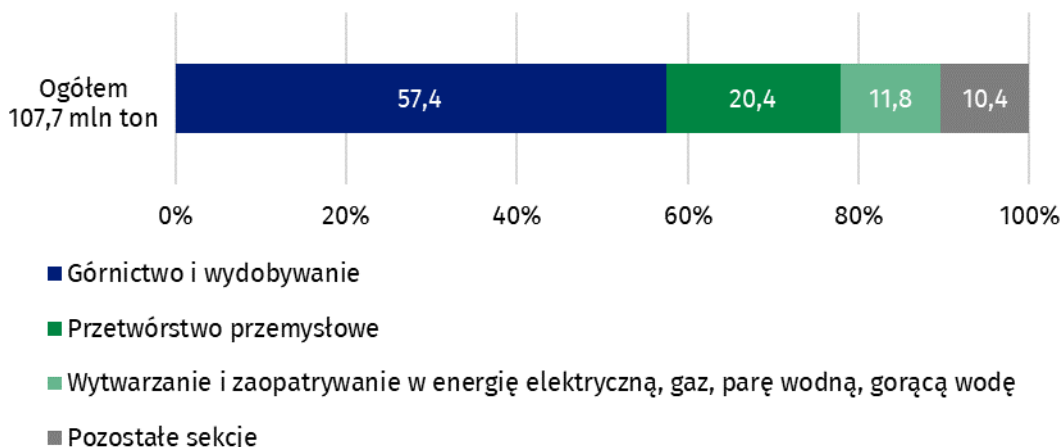
Odpady przemysłowe

W 2021 r. wytworzonych zostało 107,7 mln ton odpadów przemysłowych (spadek o 2% względem roku poprzedniego).

Głównym źródłem odpadów były, podobnie jak w latach poprzednich: górnictwo i wydobywanie (61,9 mln ton), przetwórstwo przemysłowe (22,0 mln ton) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (12,7 mln ton).

Odnotowano spadek ilości wytworzonych odpadów przemysłowych o 2% w porównaniu do poprzedniego roku

Wykres 2. Struktura odpadów wytworzonych według rodzajów działalności w 2021 r.

Największy udział w ilości wytworzonych odpadów stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud i innych kopalin (60%) oraz odpady z procesów termicznych (19%).

Dominującymi sposobami postępowania z odpadami wytworzonymi w 2021 r. były odzysk (47,5%) oraz składowanie (43,8%).

Ilość odpadów składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych zakładów na koniec 2021 r. wyniosła 1 811 mln ton. Niezrekultywowana powierzchnia składowisk odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła prawie 8,1 tys. ha, z czego składowiska, obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym hałdy stanowiły 54,4%, zaś stawy osadowe 45,6%. W ciągu roku zrehabilitowano 2,7 ha powierzchni terenów składowania odpadów.

Odpady komunalne

W 2021 r. zebranych zostało 13,7 mln ton odpadów komunalnych (wzrost o 4,2% w porównaniu z 2020 r.). Na jednego mieszkańca przypadało średnio 358 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 16 kg w porównaniu z rokiem poprzednim.

Z gospodarstw domowych odebrano 11,7 mln ton odpadów, co stanowiło 85,8% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

Udział odpadów przemysłowych poddanych odzyskowi wyniósł 47,5%

Odnotowano wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych o 4,2% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 3. Odpady komunalne wytworzone

Wyszczególnienie	2020	2021	
	w tys. ton		2020 = 100
Ogółem	13 116,9	13 673,6	104,2
Odebrane lub zebrane selektywnie	4 974,6	5 439,5	109,3
Zmieszane	8 142,3	8 234,0	101,1

W 2021 r. funkcjonowało 2 279 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Usługę odbierania odpadów komunalnych świadczyło 1 318 przedsiębiorstw.

Zebrane odpady komunalne w 2021 r. zostały skierowane do następujących procesów:

- odzysk – 8 207,0 tys. ton (60,0%), w tym:
 - recykling – 3 680,7 tys. ton (26,9%),
 - biologiczne procesy przetwarzania (kompostowanie lub fermentacja) – 1 824,3 tys. ton (13,3%),
 - przekształcenie termiczne z odzyskiem energii – 2 702,0 tys. ton (19,8%),
- unieszkodliwienie – 5 466,6 tys. ton (40,0%), w tym:
 - przez przekształcenie termiczne bez odzysku energii – 170,8 tys. ton (1,2%),
 - przez składowanie – 5 295,8 tys. ton (38,7%).

Udział odpadów komunalnych skierowanych do odzysku wyniósł 60%

Na koniec 2021 r. funkcjonowało 265 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 1 667 ha. Prawie 94% z nich wyposażonych było w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano

ok. 98 913 tys. MJ energii cieplnej oraz ok. 109 921 tys. kWh energii elektrycznej. W 2021 r. zamkniętych zostało 8 składowisk o łącznej powierzchni ok. 31 ha. W 2021 r. zlikwidowano 10 542 dzikie wysypiska, z których łącznie zebrano ok. 73 tys. ton odpadów komunalnych. Na koniec 2021 r. odnotowano istnienie 2 246 dzikich wysypisk.

W 2021 r. zlikwidowano
10 542 dzikich wysypisk

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:

Departament

Badań Przestrzennych i Środowiska

Zastępca Dyrektora Wiesława Domańska

Tel: 22 22 608 32 58

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek

Tel: 695 255 011

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)

[glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska 2021](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ochrona środowiska](#)

[Zużycie wody](#)

[Ścieki](#)

[Nieczystości ciekłe](#)

[Ochrona powietrza](#)

[Ochrona przyrody](#)

[Odpady](#)